

8917 - 14723

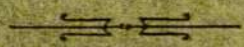
Nr. 8, vol. 24

1925

ŽVAIGŽDĖ - The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00, SINGLE COPY 25 c.

Rugpiutis m. == August, 1925

Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.

Bell Phone

Oregon 8995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvės Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.

" 2 " 4 P. M.

" 7 " 8 P. M.

Nedėliomis " 10 " 8 P. M.

Telephonas Bell: Kensington 2651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir
Chirurgas

3119 Richmond Str., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 iš ryto,
nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare,
nedėliomis nuo 11 iki 2 ir nuo 6
iki 9.

Geras abiejoms naudojimui
linimentas

Pain-Expelleris

Kuomet reumatizmas ar neuralgija
vargina jus, ištrinkite skaudamas
vietas šiuo atsakančiu šeimyniniu
linimentu ir tuojas pajausite paleng-
vinimą.

35c ir 70c bonka vaistinėse. Tėmy-
kite, kad butų Inkaro vaizbaženklis

F. A. D. RICHTER & CO.
Berry & Sout's 5th Sta.
Brooklyn, N. Y.

Gudrus Teisėjas Išgel- bėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas,
Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke
nesenai buvo pašaukta į teismą, ku-
riame ėjo byla delei jos išvayrmo
iš namų. Principialiais liudininkais
buvo keli kaimynai, kurie skundėsi,
kad jie nuolatos yra erzunami ver-
kiančių kudikių šitos lenkiškos šei-
mynos apartamente. Kaimynai tik-
krino, kad jie negali net naktimis
miegoti delei to kudikių verksmo ir
todėl prašė namų savininko išvayrėti
šių lenkų šeimyną iš tų namų.

Teisėjas išklausęs verkiančių ku-
dikių motinos pasiteisinimo, kad ji
negalinti verkiančių vaikų nutildinti,
nes jie verkia kankinami mėšlungio,
pacinančio nuo vidurių dieglio ir
užkietėjimo ir ji nežinanti kaip
jiems pagelbėti. Išmintingas teisė-
jas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką,
nuspirti už 35c bonką BAMBINO ir
jo duoti kudikiams, kuomet
tik užeis tie skausmingi simptomai
Teisėjas bylą sulaukė 10 dienų, o
motina padarė viską kaip buvo įsa-
kyta. Dabar kudikiai naktimis jau
neverkia, kaimynai yra užganėdinti,
namų savininkas ištraukė bylą ir
visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausia
draugu. Kudikiai mėgsta jį! Jie net
prašo daugias!

(Paakelbimas)

Prisiųskit prenume-
ratą už „Žvaigždę“.

„ŽVAIGŽDĖ“ -- MĖNESINIS ŽURNALAS

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitinių laikraščių „ŽVAIGŽDĖ“ dabar eina kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A. Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigždė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

RUGPIUCIO — AUGUST 1925 M.

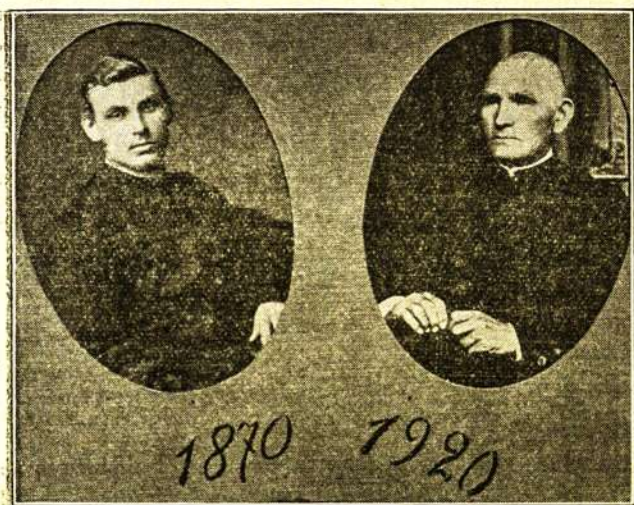
1875

1925

50 METŲ VYSKUPO M. VALANČIAUS MIRTIES
SUKAKTUVĖS.

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“ 3654 Richmond St.
adresuokit: Philadelphia, Pa.

LTOR valst.
respublikinė
biblioteka

„Kalvarijos Vikaras“ kun. Adomas Grinevičius — Jungtas.

Kun. Adomo Grinevičiaus – Jungto Atsiminimų Bruožai.*)

Pavasaris gražiausia ir linksmiausia metų dalis, anas daro į mane didį išpūdį. Po šaltos žiemos ir ilgų tamsių nakčių, kada ima saulutė anksčiau keltis ir vėliau gulti eiti — kada žemė nusivelka baltąją skrandą, puošiasi žaliaja jupele ir pražysta įvairiomis spalvomis gėlelės, daro kuopukiausį kilimą, kada iš svetur daugybė paukščių parkeliauja ir ima alasuodami Dievą garbinti, tuomet ir žmogaus siela dangun kyla, jautiesi kad kitas pasaulis dar gražesnis, kitas nenykstantis pavasaris taves laukia. Jau dvidešimts metų kas pavasaris man jaučiau, linksmiau daros, kadangi 1904 m. gegužės 7 d. spauda po 40 metų belaisvės laisva tapo — atgauta. Tebuna už tai Dievas palaimintas — pagarbintas.

Siemet (1924) gegužės 7 d. sukako spaudos atgavimo-20 m. jubilėjus. Man matėsi, kad Kaunas, laikinoji Lietuvos sostinė, tą linksmą, žymią valandą, mūsų pačių pasišventimu, ištvėrme ir aukomis iškovotą, viešai, iškilmingai apvaikšėcios, kad dar gyvi aušrininkai bei varpininkai mokės tą valandą įvertinti, susikvietę paūtaraus, primins senus laikus, kas, kaip ir kur nuo žiaurios rusų valdžios nukentėjo, kaip apdūmė žandarų akis, kaip savo draus ir gudrumu juos apgavo ir t.t. bendrai užsikandę nu-

*) Gerbiamas jubilėjas pasirašė Dzūko slapyvardžiu, bet redakcija savo pareiga laiko, kad šiame atsitikime negalima slėpti taip garbingo kareivio už Lietuvos nepriklausomybę tikrojo vardo.

sifotografavę, kad ainiams liktu atminimui praeities darbuotojų vaizdai. Laukte laukiau tos valandos, dargi norėdamas tą mintį visuomenėje išskelti išanksto buvau vienam laikraščiiui raštu priminęs, deja, neįdėjo savo skiltyse mano patarimų, tik Byro pastabas atspaudino, kurių niekas neklausė. nieks nesvarstė nieks nė žodžio viešai tuo reikalu netarė. nieks nesirengė. Sulaukus gegužės 7 d. laikraštija pasitenkino trumpu paminėjimu, išskyrus „Lietuva“. Jinaį daug atsiminimų iš 40 m. spaudos uždraudimo laikotarpio prirašė su priedu kur tilpo žymiausiųjų Lietuvos darbuotojų nuotraukos. Vilniaus belaisviai lietuviai ruošėsi viešai, iškilmingai Sekminėse 20 m. spaudos atgavimo jubilėjų apvaikšėioti, deja, amžinieji mūsų priešai lenkai, tik pasitenkino didžia maldininkų procesija į Kalvarijas (Vil. pabėgėlis). Man rodos garbūs Amerikos lietuviai atmindami vargo, priespaudos, belaisvės metus šiomet visa tai viešumon iškels ir plačiajai visuomenei primins. Aš taip pat esmi pakviestas šį tą iš anųjų tamsos laikų parašyti. Dievui padedant bandysiu.

Uždraudus 1864 m. lietuviams spaudą, liaudis to smūgio neatjautė, kadangi užtektinai dar turėjo pasiskatymui ir maldoms knygu. Ilgainiui ir liaudis atjautė, prieš uždrausiant spaustos knygos išsisėmė, maldaknygės bevartojant suplyšo, naujos negimė, tuomet ir liaudis rūpinos kaip ir kur gavus naujų skaitymėlių ir prieš valdžią burnojo. Vac. Biržiška „Iliustruotam „Lietuvos“ priede pašvestam spaudos atgavimo 20 m. sukaktuvėms“ rašydamas apie spaudos uždraudimo pirmasias dienas sako: „Visa tų laikų lietuvių inteligentija sutiko rusų rai-des ar prielankiai, ar bent svyravo (Valančius), neigiamai neatsiliepdama ir šiuo ar tuo budu dalyvaudama knygu

spaudinime rusų raidėmis. Čia truputį, rasit ir labai gerb. rašytojas suklydo, ypač minint Valančių ir tuomi galima suprasti, visą kunigiją apkaltino, kad rusų valdžios įsakymus nereagavo. Tiesa, pasaulinė tu metų inteligentija išskyrus Daukantą ir Akelaitį, buvo sulenkėjusi arba surusėjusi, vel labai maža jos ir buvo. Pats Akelaitis lenkų sukilimo metu rašė į Varšavos laikraščius pasirašydamas „Chlop z Mariampolskiego“. Vel užsieny gyvendamas lenkiškai parašė apie lietuvių pratėvius: „Rzut oka na starożytność ludu litewskiego“ ir lietuvių gramatikos įžangą: „Wstęp do Gramatyki języka litewskiego“ vien tik kelis straipsnelius lietuviškai „Aušrai“ pateikė. Tų laikų Jurgis Gilius — suvalkietis, gimnazijos inspektorius Varšavoje net raštu pareiškė, kad rusų raidės atatinka lietuvių kalbai, ką Baranauskas taip pat raštu užginčyjo. Jei Valančius nestojo į viešą kovą su rusų valdžia už lietuvių spaudą lotynų raidėmis, kadangi nenorėjo apleisti savo avelių ir Sibirian važiuoti, tačiau slaptai daug veikė ir jo veiksmas labai buvo žymus. Daug pinigais šelpė kun. Sederevičių Sudargo kleboną ir dvasinio turinio knygoms davė savo aprobatą (leidimą) spaudinti. Viena kartą Valančius grįždamas iš kelionės rado Seinų vyskupijos jauną kunigėlį Lentvarave belaukiantį traukinio ateinant, jam daug kalbėjo apie lietuvių kalbą, apie knygų platinimą, anas nuo pasikalbėjimo su vyskupu uolium lietuviu liko, galop ir pats Vac. Biržiška pripažįsta Valančiui, kad nelegales brošiuras leides.

Aš, uždraudus rusams lietuvių spaudą, apie reikaliningumą liaudei knygelių pirmą kartą rimtai su savo draugu Jurgiu Miklaševičium Maskvos studentu 1871 m. Skriaudžiuose kalbėjau, anas minėjo apie bičių knygelę.

Dar pirm to, Seinų seminarijos klierikai pasidalino raidėmis, kad atostogų metu sustatyti lietuvių kalba žodyną, iš to niekas neišėjo, per sunkus silpnoms jėgoms darbas. Zinau, kad vienas Seinų S. klierikas Adolfas Lapinskas buvo surinkęs kelias dešimtis lietuviškų dainų Liudvina-vo ir Daukšių apielinkės, jas gražiai surašė ir labai brangino, turbūt anos dingo.

Prieš uždraudžiant spauda kun. Motiejus Brundza buvo išleides Suvalkuose „Elementorių“, kada anas tapo išpirktos, spauda uždrausta, tuomet kun. Lukošius Staugaitis su naujais priedais Tilžėje atspaudino vardu „Lamentorius“ (Liamentorius), ilgai ilgai Seinų vyskupijoje buvo vartojamas ligi pasirodimo kun. J. Laukaičio „Mažojo Katekizmo“.

Prieš užgimsiant „Aušrai“, Andrius Botyrius dar studentaudamas parsikvietė savo tėvynen į Trobiškus Liudvina-vo valsč. garsųjį Maskvos universiteto prof. lietuviams palankų Fotunatov, kurs surinko kelias dešimtis lietuviškųjų dainų ir jas atspaudino. Aukščiau paminėjau, kad Seinų klierikai ėmė rūpintis lietuvių kalba ir literatūra, kadangi buvo nežymiai pažadinti savo valdžios. Reikia atsiminti, kad po nelaimingojo lenkų sukylimo į Seinus atėjo vyskupauti ir dieceziją valdyti grovas Lubienskis, anas nors lenkas tačiau lietuvius mėgo, Kurovskiui liepė vadintis Kuru, Skinkevičiui Skinkiu ir kitiems lenkiškiasias uodegutes kirpo. Seminarijos mokslą praplėtė, žymesnius kunigus profesoriauti pavadino, kaip antai: kun. Antaną Lesniauską kalbų ir Sv. Rašto žinovą, kun. Stasį Jamialkovskį lenka žymų literatą ir labai apsipažinusį su bažnytinėmis apeigoms, kursai labai mėgo lietuvius, kas metai važiuodavo Aukštojon Pane-munėn atostogų švęsti, čia rūpestingai mokėsi lietuviškai

ir didžiam reikale galėjo lietuviškai išpažinčių klausyti, Anas labai dejavo, kad lietuviams spauda užginta; savo knygyne turėjo ir duodavo klierikams skaityti lietuviškas knygeles: „Tomas Išmisločius“ iš lenkų kalbos vertimas Rupeikos, „Svodbinė Rėda“ ir „Lietuvių Liežiuvio Kalbos“ Juškevičių, taip pat ir lenkų kalboje įvairaus turinio knygas duodavo skaityti, ypač Kondratavičiaus, Mickevičiaus, Kraševskio, Krasinskio ir kitų tvarinius.

Taigi Margeriai, Denboragai, Gražinos, Konradai Valenrodai darė nemažą išpūdį į jaunuolių sielas tuomi pamylėjo savo krašta, žmones, draug ir kalbą. Nieks nepajėgs užginčyti, kad tuometinė jaunoji kunigija apsiėmė savusi seminarijoje mokslo žiniomis ir užsidedusi tėvynės meile, nėjo brolių artojų tarpan ir kur matė kokias spragas, jas taisė, lygino, kad sveikas kunas ir sveika siela lietuviu būtų, kad turėtų knygų pasiskaitymui ir maldai. Netiktai Leonavičiai (Leonai) Radušiai, Grinevičiai darbavosi, visi sakau vysk. Lubiensko ir prof. Jamialkovskio auklėtiniai švietė liaudį vieni daugiau, kiti mažiau, vieni viešai, kiti slapta, vieni mokindami šventų giesmių bažnyčioje lietuviškai giedoti, kiti rupestingai vaikus mokindami katekizmą prie pirmosios išpažinties ir ruošdami prie viešosios ir bendros Komunijos. Tuomet Dzūkija buvo sulenkėjusi šalis, tai kunigai m aišais veždavo lietuviškas maldaknyges, kaip antai: „Antanas Kudirka Slabados vikaras, Vincas Jurgilas pirm vikaras, dabar Metelių klebonas, Matas Dobrila ir Simanas Račiu-nas Leipūnų (Leipalingio) kunigai aniedu taip pastumėjo apšvieton Leipūnus, kad dabar atsižymėjo parapija visoje Dzūkijoje, dar paminėsiu Jurgi Masionį, kurs Liškiavoj įvedė lietuviškas giesmes bažnyčioje. Tuomet nebuvo Dzūkijoje nė vieno kunigo kursai būtų, nešvietęs,

nelietuvines liaudies, negut senų seneliai prisilaikydami pasenėjusių tradicijų. — Buvo tai pirmieji prisiruošimo žingsniai prie „Aušros“, „Apžvalgos“, „Sviesos“, „Varpo“, bei „Tėvynės Sargo“ ir kitų raštų — raštelių, keliančių tautiškaį susipratimą žmonių tarpe ir neįuntamas žengimas prie nepriklausomos Lietuvos. Atsiminkime tiktai Simaną Norkų, Bartninkų vikarą, vėliau Punsko kleboną, kursai su Oškabaliu Jonu Basanavičium tuomet studentu labai dideį santarvėį gyvenę, viens kitą pažinę, viens kito tėvynės meilės jausmus atjautę, galop viens kita, vaikščiōdami ar viešėdamiesi ar Bartninkuos ar Oškabaliuos žadino prie rašymo. S. Norkaus pažadintas rašė trumpas eilutes ir „Margerį“ vertė. J. Basanavičius strapsnius dėstė ir rengėsi prie būsimęjo laikraščio, kas neužilgo ir įvyko 1883 m. kovo m.

Aš turiu omenyje Suvalkiją kur gimiau, augau, mokiausi, visą gyvenimą pašvenčioju kunigaudamas, kur jau laukiu mirties, nenuostabu, kad aš nenoriu su Suvalkija, su Seinais atsiskirti, visiems noriu priminti kaip ten (Seinuose) plėtojosi, augo tautiškaį susipratimas klierikų ir kas jo priešaky stovėjo.

(Dar ne viskas.)

Martynas Jankus.

Martynas Jankus gimė 1858 met. Bitėnuose, Mažosioj Lietuvoj, netoli garsaus senovės Lietuvos piliakalnio Rambyno. Martyno Jankaus tėvai, — pasiturį tikri lietuviai žemaičiai ūkininkai turėję keliasdešimt hektarų nepergeriausios žemės, bet savo sumanumu — gyveno gana gerai. Būsiario veikėjo tėvai nekentė vokiečių, tat ir savo vaikus pramokinę pradžios mokykloje, aukštesniųjų vokiečių mokyklų lankyti neleido — kad nesuvokietėtų. Martynas Jankus kiek tiek prasimokęs liaudies mokykloje, paūgėjęs ir gavęs iš tėvų skirtą neperdidelę dalį — žemės sklypą ir pats prisipirkęs — susidarė iki 15 hektarų neperderlingiausios žemės — pradėjo savistoviai gyventi. Nors jaunas, bet sumanus, sekmingai ėmėsi verstis be ūkio dar ir kitokiais darbais. Nežinia kaip pramoko knygas spausdinti. Insisteigė savo spaustuvėlę ir pradėjo dirbuotis. Pusėtinau uždarbiavo. Pasistatė sau mūro trobas ir tvartus, pagerino ūkio reikalus.

Martynas Jankus būdamas 17—18 metų amžiaus jau labai nekentė vokiečių, kurie be pasigailėjimo engė ir vokiecino jo gimtąjį kraštą. Dažnai mąstydamas, kaip palengvinus savo tautiečių buitį. Eidamas 21 metus, ruošė lietuvių „peticijoną“ Vokiečių clesoriui, kame protestuojama lietuvių teisių neigimas. 1881 met. susipažino su daktaru Jurgiu Sauerveinu — Girėnu, didžiu lietuvių

kalbos mylėtoju, kuris ne kartą sustiprindavo M. Jankaus dvasią, kovojant už lietuviybės idėją.

Susirūpinusiųjų lietuviybės reikalais tuo laiku Prūs. Lietuvoje buvo labai maža. M. Jankus, J. Mikšas ir dar keli. Po sunkaus keturių metų darbo, tam neskaitlingam būreliui visgi pasisekė sukurti pirmąją „Birutės“ draugija.

Kai kurį laiką dr. Sauerveinas dirbo drauge su M. Jankum prieš vokiečius. J. Sauerveiną ėmė įtartį ir persekioti vokiečiai, taip, kad jis turėjo iš Prūs. Lietuvos pabėgti. Išbėgo į Norvegiją. M. Jankus, kiek leido sąlygos, ir vokiečių persekiojamas dirbo vienas.

Matydamas, kad vokiečiai visur veržiasi į lietuvių dvasinį gyvenimą, užkrėsdami lietuvius net savo kariškėmis dainomis, kad tuo būdu atpratintus lietuvius nuo lietuviškų, M. Jankus 1881 met. išleido dainų rinkinį, kurį pats parengė... 1883 met. pradėjo eiti „Aušra“ prie kurios jis prisidėjo visa siela. 1884 met. M. Jankus su J. Mikšu sumanė išleisti „Aušros“ kalendorių, kurio atspausdino 5.000 egz.

„Aušros“ gyvenimo laikas yra surištas su M. Jankaus vardu. Jis davė savo namuose prieglaudą J. Sliupui ir kitiems, bei savo turtu laidavo „Aušros“ spaudinimą. Nuo 1884 m. Nr. 4 iki 1885 m. Nr. 8, buvo atsakominguoju „Aušros“ redaktoriumi. 1885 met. rugpiūčio mėn. atsisveikino su skaitytojais sekančiais žodžiais: „Mylimieji broliai, garbingieji draugkareiviai lietuviystės! Padėdami į rankas mūsų draugo Mikšo visą „Aušros“ rėdystės našta, katra mano petį sunkiai lenkė, prižadu ir vėlesniuose laikuose dirbti pagal įstangos ant tėvyniško Lietuvos lauko del nuvargusių dvasioje brolių“...

Iš literatūros darbų M. Jankus beveik nieko nepasi-

žymėjo. Rašė eilutes, straipsnelius, bet jos buvo menkos kaip ir mūsų „Aušros“ laikų dainių: Ziūkio, Miglovaro, Silvestravičiaus ir kitų. Knygelių parengė gana daug, didžiumoje lotyniškėmis raidėmis.

Didžiausias M. Jankaus nuopelnas „Aušrai“, tai jo organizuota knygų kontrabanda. Jo rankose, galima sakyti, buvo visi Didž. Lietuvos kontrabandininkai—knygnešiai. Knygų kontrabandą varė ne tik sausuma, bet ir jūra: iš Nimerzaco laivu gabeno knygas į Palangą, iš kur toliau jau platino Zemaitijoje.

Sustojus „Aušrai“, M. Jankus buvo sumanęs leisti ir leido laikraštuką „Garsą“, kurio išėjo, rodos, dvylika numerių, bet gerų bendradarbių stokos dėliai, teko sustabdyti leidimą.

J. Sliupui įsteigus Amerikoje „Lietuvišką Balsą“, M. Jankus visą laiką buvo jo korespondentas.

M. Jankaus veikimo Lietuvybės idėjai, vokiečiai negalėjo pakęsti ir kartkartėmis jį persekiojo, primesdami visokius nusikaltimus. Buvo tardomas, teisiamas ir gavo net mėnesį kalėti. Bet jam visada gana sėkmingai pasisekdavo iš vokiečių pinklių išsisukti.

Pasirodžius V. Kudirkos redaguojamam „Varpui“ ir „Ukininkui“, mes M. Jankų matome ir čia besidarbuojant administratoriumi ir kasininku. Bet ir „Varpo“ reikalai nepergeriausiai ėjo: M. Jankui dažnai reikėjo savo pinigų tam reikalui pridėti.

Veikė ir politinėj savo krašto arenoj. Aktyviai dalyvavo į vokiečių seimą rinkimuose, išleisdamas tam reikalui net kelioliką spaudintų lapelių.

Jis visur kovojo ir tebekovoja iki šiai dienai už tautinį atgimimą, už Lietuvos nepriklausomybę.

(Bus daugiau.)

1904-1924 ir 1875-1925.

1924 m. gegužės 7-tą dieną sukako 20 metų, kaip Rusų valdžia, priversta lietuvių didžiausio pasiryžimo, atšaukė savo uždraudimą lietuvių spaudos. Keturias dešimtis metų sunkiai vargo, nepasiduodama ir atkakliausiai kovodama visa mūsų tauta, kol laimėjo pergalę. Tautą kovon išjudinęs ir suorganizavęs Valančius mirė, nesulaukęs šviesesnių dienų.

Jo pasekėjas ir įpėdinis dainius A. Baranauskas irgi nesulaukė savo dainoje išpranašautos lietuvių pergalės. Nesulaukė jos ir dešimtys tūkstančių Lietuvos sūnų, kankinių dėl mūsų spaudos, kurių kaulus, anot Maironio — Baranausko įpėdinio — „vien baltina Sibyro sniegai“.

Visus mūsų tautinės sąmonės gaivintojus ir palaikytojus pagerbdami, jų kilnius darbus ir su jais surištus jų vargus, sielvartus tinkamai minėkime, sendami sau iš tų darbų stiprybę, kaip Dr. Kudirka mums pataria savo Lietuvių imne.

1925 m. birželio 29 d. yra 50 metų vyskupo Valančiaus mirimo sukaktuvės. Tais pat 1875 metais, kai Kaune mirė Lietuvos švietėjas, New Yorko mieste 7 lietuviai išeiviai sukūrė pirmą tikrą lietuvišką — šv. Kazimiero draugiją. Taigi šiomet reik minėti ir 50 metų Amerikos lietuvių organizuotės sukaktuves, nes Amerikos lietuviai sulošė neapsakytai svarbią rolę spaudos laisvės išgavime.

Tų ilgų ir atkaklių kovų karžygiams pagerbti leidžiame knygas „Spaudos Laisvės ir Amerikos Lietuvių Organizuotės Sukaktuvės“, kuriose bus mėginta apipasa­koti draudžiamos lietuvių literatūros plėtimo keliai ir lietuvių išeivių Amerikoje darbai kultūros srityje.

Tos knygos turės palikti paminklu mūsų pagarbos vi­siems išlaikytojams mūsų tautiškos sąmonės ir nepriklausomybės laistytojams. Leidėjų tikslu yra nevien paga­minti aprašymai visų mūsų žymesnių knygų platintojų, bet ir nušviesti gyvenimo sąlygos, kuriose anie dirbo sa­vo neapsakytai paojingą darbą, teipgi nušviesti motyvai, kokie anuos paragino „darbuose nenusiminti ir neabe­joti“, kolei abelnas siekis nebuvo pasiektas.

Geresniam darbo atlikimui leidėjai sutarė visus iš anksto užsimokėjusius prenumeratą (tų knygų kaina — 5 doleriai) garsinti sau lygiais bendraleidėjais. Kaip pirmutinis vysk. Mot. Valančius savo svarbų veikalą „Zemaitių Wiskupiste“ tokiu būdu išleido ir paskui nevie­nos, ypač didesnės svarbos knygos, pas Amerikos lietu­vius su pagelba prenumeratorių dienos šviesą išvydo, teip ir šitos jubilėjinės knygos 50 dešimtų metų Ame­rikos Lietuvių organizuotės sukaktuvėse, yra leidžiamos visų tautiečių, norinčių prisidėti prie to garbingo dar­bo. Visų iš anksto užsimokėjusių vardai atspaudina­mi šiose knygo­se, kaipo leidėjų, padėjusių savo lėšo­mis pagerbti lietuviškos kultūros rėmėjus. Knygo­se skaitytojai ras daugybę dokumentų iš mūsų kovų už spaudos laisvę.

Sarašas mūsų tėvynmeilių inteligentų, kurie teikia savo moralę bei materialę pašalpą jubilėjinių knygų „Spaudos Laisvės ir Amerikos Lietuvių Organizuotės Su­kaktuvės“ išleidėjams:

Lietuvos Universitetas Kaune,
P. Bučys, kunigas, Liet. Universiteto Rektorius,
Dr. J. Bielskis ir P. Zadeikis, Lietuvos Respublikos
Konsulai Amerikoje.

Redaktoriai ir advokatai:

Pr. J. Kalinauskas, advokatas, Boston, Mass.
F. J. Bagočius " "
J. Brenza, " Chicago, Ill.
S. Vitaitis, „Tėvynės“ redaktorius
L. Simutis „Garso“ "
J. O. Širvydas „Vienybės“ "
Chicagiškio „Varpo“ "
„Sandaros“ redaktorius
Darbininkų organo „Darbininko“ redakcija
„Draugo“ redakcija
Th. Shamis „Lithuania'os“ redaktorius
„Saulės“ redakcija.
Marė Kiziutė L. Informacijos biuro vedėja
Katrė Kiziutė " "
Marė Jurgeliūtė, S. L. A. C. Sek., N. Y. City.
Ant. Kizis, b. S, L. R. K. C. Sek. " " "

Dvasiškiei:

Prelatas Mykolas L. Krušas Chicago Ill.
Kun. Al. Skripka "
" Ig. Albavyčius "
" J. Simanavyčius, Elizabeth, N. J.
" P. Deksnys, Grand Rapids, Mich.
" A. Kodis, Brooklyn.
" N. Pakalnis "
" S, Remeika "
" Vanagas "
" J. Lietuvninkas, Baltimorės,
" Kelmelis, Newark. N. J.
" P. Cesna, Mahanoy City, Pa.

- „ J. Kaulakis, Philadelphia, Pa.
„ Ig. Zimblys „ „
„ Kazys Urbanavyčius, Boston, Mass.
„ P. Juras, „ „
„ P. Strakauskas, „ „
„ Ežerakis, Forest City, Pa.
„ Daniunas, Nashua, N. H.
„ V. Matulaitis, Easton, Pa.
„ Juozas Jakštys, Rockford, Ill.

Daktarai, aptiekininkai, slaugės:

- J. C. Brenza, Chicago, Ill.
P. J. Jakmauh (Jakimavyčius), Boston, Mass.
J. C. Landžius (Seymour) „ „
Fr. Puskunigis „ „
A. L. Kapočius „ „
K. Sidlauskas „ „
J. Jonikaitis, Detroit, Mich.
F. Matulaitis „ „
Bacevyčia, Elizabeth, N. J.
C. W. Dorosavage, Pottsville, Pa.
J. Valiukas, Brooklyne
M. Melčinskiūtė „ slaugė
A. Stanislovaiciūtė, „ „
A. Danisavage, Mahanov City.
K. J. Kalinauskas, Shenandoah, Pa.
Mykolas Devenis, Waterbury, Conn.
Vladas Lazdynas, Newark, N. J.

Bankininkai ir prekybininkai:

- Mikas Bučinskas, Pennsylvania Exchange Bank,
New York City.
A. F. Bredickas, bankininkas, Shenandoah, Pa.
U. Bredickienė „ „ „
S. J. Mockaitis „ „ „
V. Leonavičia „ „ „
St. Sklėrys „ „ „
J. B. Krotkus, bankininkas, Chicago, Ill.

Kaz. Kazakauskas, Philadelphia, Pa.
Antanas Cerekavičius „ „
J. B. Mikalauskas, Boston, Mass.
P. Mikalauskas „ „
St. Baracevičius „ „
V. Paulauskas, Minersville, Pa.
Pr. Aukštakalnis „ „
V. Savšėnavičius „ „
A. K. Klimas „ „
Marė Veličkiūtė, Mahanoy City.
Petras Devenis, Waterbury, Conn.
Stulpinas, Chicago, Ill.
P. Baltutis „ „
M. Akelis, Newark, N. J.
P. Kralikauskas, Newark'e.
Klimas, Maspeth, N. Y. City.
Jonas Klasčius, „ „ „
J. Ambraziejus, Brooklyn, N. Y.
Jonas Biržietis, „ „ „
J. Ginkus, „ „ „
J. Brundza, „ „ „
Pr. Noris „ „ „
Steponas Tubas, „ „ „
J. Levandauskas, „ „ „
A. Mikalāuskas, „ „ „
Aleks. Šrubskis, „ „ „
Jonas Milius, Pittsburg, Pa.
J. Vaičiulis, Florence, Mass.
Andrius Smulkštys, Maizville, Pa.
Kaz. Karalevičius, Frakville, Pa.
Ignacas Vilutis, Long, Island City.
Napoleonas Puolis „ „ „

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida, 188 pusl.60
Antanukas. Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. 40 pusl.15
Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Istoriška apysaka. Parašė Dr. V. Prietris. Penki tomai, 488 pusl.	2.50
Anima Villis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Moutvilos vertimas. Antra laida, 162 pusl.75
Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. 63 pusl.15
Biurokratai. Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. 79 pusl.25
Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 31 pusl.10
Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaščių Julė. 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai), audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais, paauksuotais kraštais	3.50

Užprašymus ir pinigų "ŽVAIGDŽĖ" 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa. adresuokit:

Geras paprotys

Naudokit Ruffles kasdien, kad užlaikius galvos oda sveika ir kad turėti puikius išvagančius plaukus.

Ruffles

sunaikina pleiskaną, tą svarbiausi priešą gražių plaukų.

Nusipirkite bonką už 65c šiandien pas savo vaistininką. 75c kuomet amsčiama tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

“AUŠROS” 40 METŲ SUKAKTUVESE

(Atspauda iš “Žvaigždės”)

**Štai tu, anot “Tėvynės” ir “Draugo”
istorinių knygų Pirmosios Dalies įtalpa:**

1) “Aušros” įkurėjas apie vysk. A. Baranauską. To paties — 2) “Aušros” genozis. 3) Aušrininkai rašytojai, pasak šliupą ir Totoraitį. 4) Turcinių eilės “Aušrininkams”. 5) (J. Pranaičiūtė Apie prof. Volterį. 6) Prof. Volteris “Aušros” 40 metų sukaktuvių paminėjimui. 7) Pirmojo “Aušros” numerio ir kitų žymesnių — viso 40 puslapių fotografijos. 8) “Musų Karionių Metų” skyriuje laiškal: Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Galdžio ir S. Kušelevskio ir Dr. V. Kudirkos. Vieno Dr. Basanavičiaus laiško fotografiška fascimile (4 puslapiai). Paveikslai I-je dalyje: Namai, kur S. Daukantas gimė, Dr. Basanavičiaus namai Bulgarijoje, Dr. Basanavičius—1893 m. Vysk. A. Baranauskas, Broliai Juškevičiai: kun. Antanas ir prof. Jonas; A. J. Višteliauskas, Dr. J. Šliupas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus; Jubilėjinis Aušrininkų paveikslas: inž. Petras Vileišis, P. Matulionis, Dr. J. Bulota, V. Palukaitis, prel. K. Prapuolenis, J. Jablonskis, Dr. J. Basanavičius, A. Jakštas, Al. Fromas-Gužutis, kun. J. Lideikis-Mažutis, K. Sakalauskas-Vanagaitis, J. Mačys-Kėkštas, Pr. Vaičaitis, prof. K. Jaunis, Petras Kriauciūnas, Peterburgo lietuvių grupėje, kun. S. Gimžauskas, prof. S. Volteris, M. Dāvaina Silvestravičius-Wewersys-Žaltys, prel. J. Maciulevičius-Maironis, Dr. P. Pietaris, Dr. J. Šliupas, Gerutis-kun. Balvočius, J. Adomaitis-Sernas, Dr. V. Kudirka, Vaižantas-Tumas, Kmitas-kun. K. Urbanavičius, kun. A. Jusaitis ir Saulės kūrėjų įkurėjas — prel. A. Olšauskas.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių
redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.